

Kancelária Rady pre mediálne služby

**Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre mediálne služby
dňa 9. 11. 2022**

Správne konanie: 468/SKO/2016
Predmet: § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z.
Účastník konania: Rozhlas a televízia Slovenska
Správny orgán: Rada pre mediálne služby

Dátum: 2. 11. 2022
Príloha: rozhodnutie č. RL/35/2016, rozsudok č. 1S/43/2017-87

Návrh uznesenia:

Rada pre mediálne služby (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 109 a § 110 zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“), v súlade so zákonom č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov a § 234 zákona č. 264/2022 Z. z., rozhodla, že správne konanie č. 468/SKO/2016 vedené voči subjektu Rozhlas a televízia Slovenska podľa ustanovenia § 30 ods. 1 písm. h) zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov

zastavuje,

pretože odpadol dôvod konania začatého na podnet správneho orgánu.

Úloha:

Kancelária Rady vydá písomné vyhotovenie rozhodnutia o zastavení konania a doručí ho účastníkovi konania.

T: 9. 12. 2022

Z: ReO

Úloha:

Kancelária Rady oznámi sťažovateľovi výsledok prešetrenia sťažnosti.

T: 21. 11. 2022

Z: PgO

* * *

Rada na svojom zasadnutí dňa 7. 6. 2016 prijala uznesenie o začatí správneho konania voči vysielateľovi Rozhlas a televízia Slovenska, vysielateľ na základe zákona, vo veci možného porušenia **§ 16 ods. 3 písm. b)** zákona č. 308/2000 Z. z. v súvislosti s tým, že dňa 20. 3. 2016 v čase o cca 11:55 hod. odvysielal na programovej službe Jednotka program *O 5 minút 12*, v ktorom mohlo dôjsť k nezabezpečeniu objektívnosti a nestrannosti politicko-publicistického programu.

Oznámenie o začatí správneho konania bolo účastníkovi konania doručené dňa 27. 6. 2016, na základe čoho sa začalo správne konanie č. 468/SKO/2016. Účastník konania bol súčasne vyzvaný, aby v lehote najneskôr do 10 dní od doručenia oznámenia v súlade s § 33 ods. 1 a § 34 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „správny poriadok“) zaslal svoje stanovisko, prípadne navrhol dôkazy a vyjadril sa k podkladom pre rozhodnutie v predmetnom správnom konaní. Súčasne bol účastník konania upozornený, že pokiaľ svoje práva v stanovenej lehote nevyužije, Rada môže rozhodnúť vo veci aj bez jeho stanoviska, pokiaľ uzná, že podklady a dôkazy zhromaždené v správnom konaní sú dostačujúce podľa § 46 správneho poriadku. Prílohou oznámenia o začatí správneho konania bol aj prepis/popis skutkového stavu.

Listom č. 3192/2016/O zo dňa 22. 7. 2016 bol účastník konania opätovne vyzvaný na vyjadrenie sa k podkladom pre rozhodnutie, v ktorom mu bola na vyjadrenie určená lehota 5 dní odo dňa jej doručenia.

Vyjadrenie účastníka konania bolo Rade doručené dňa 27. 7. 2016.

Rada po získaní všetkých podkladov pre rozhodnutie a oboznámení sa s nimi v danej veci rozhodla dňa 8. 11. 2016 rozhodnutím č. RL/35/2022 takto, cit.:

„Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1 písm. g) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“) postupom podľa ustanovenia § 71 zákona č. 308/2000 Z. z. rozhodla, že účastník správneho konania č. 468/SKO/2016 Rozhlas a televízia Slovenska, vysielateľ na základe zákona

porušil

povinnosť ustanovenú v § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z.

tým,

že na televíznej programovej službe Jednotka odvysielal dňa 20. 3. 2016 v čase o cca 11:55 hod. program *O 5 minút 12*, v ktorom v rámci diskusie neposkytol dostatočne vyvážený priestor na reakciu k prezentovaným skutočnostiam všetkým zúčastneným stranám a zároveň moderátor programu túto diskusiu náležitým spôsobom neusmerňoval, tak aby bola politicky vyvážená, čím nebola zabezpečená objektivnosť a nestrannosť politicko-publicistického programu,

za čo mu ukladá

podľa ustanovenia § 64 ods. 1 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. sankciu – **upozornenie na porušenie zákona.**

Podľa § 64 ods. 5 zákona č. 308/2000 Z. z.: „*Uložením sankcie nezaniká povinnosť, za ktorej porušenie sa sankcia uložila.*““

Podkladmi pre rozhodnutie č. RL/35/2016 boli záznam vysielania programu *O 5 minút 12*, odvysielaného na televíznej programovej službe Jednotka dňa 20. 3. 2016 v čase od cca 11:55 hod., prepis/popis skutkového stavu a vyjadrenie účastníka konania.

Účastník konania napadol vyššie uvedené rozhodnutie Rady č. RL/35/2016 žalobou podanou na Krajský súd v Bratislave, ktorý vo veci rozhodol rozsudkom, sp. zn. 1S/43/2017 z 5. 5. 2022 (ďalej aj „zrušujúci rozsudok“), tak, že rozhodnutie Rady č. RL/35/2016 zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

* * *

Podľa § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z.: „*Vysielateľ je povinný zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajských programov a politicko-publicistických programov; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.*“

* * *

Dňa 20. 3. 2016 v čase o cca 11:55 hod. v rámci programovej služby Jednotka odvysielal účastník konania program *O 5 minút 12*. Hostami predmetného vydania programu boli podpredseda strany SMER-SD Marek Maďarič, predseda Slovenskej národnej strany Andrej Danko, predseda strany Sloboda a solidarita Richard Sulík a líder hnutia Obyčajní ľudia a nezávislé osobnosti – NOVA Igor Matovič. Tematicky bola relácia zameraná na povolebnú situáciu na Slovensku, najmä vo vzťahu k prebiehajúcim rokovaniam novo zostavenej vlády SR a jej prioritám. V rámci relácie sa diskutovalo na konkrétne témy:

1. povolebný vývoj na Slovensku – vytvorenie novej vlády a s ním súvisiace rokovania, turbulencie na slovenskej politickej scéne
2. programové priority budúcej vládnej koalície – sociálna politika, daňová politika, boj s korupciou
3. situácia v školstve a zdravotníctve a priority budúcej vlády v uvedených oblastiach

Správne konanie bolo začaté z dôvodu, že účastník konania v posudzovanom programe mohol odvyselať informácie, ktorými vzhľadom na obsah programu, spôsob vedenia diskusie moderátorom a kritickosť vyjadrení niektorých hostí voči doterajšej vláde Róberta Fica, bez potrebnej korekcie takýchto vyjadrení moderátorom programu, mohlo dôjsť k nezabezpečeniu objektivnosti a nestrannosti politicko-publicistického programu.

Rada vo veci rozhodla dňa 8. 11. 2016, rozhodnutím č. RL/35/2016, o porušení povinnosti ustanovenej v § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z., pričom v jeho odôvodnení okrem iného uviedla k danému obsahu programu nasledovné, cit.:

„Uvedené tvrdenia považuje Rada za jednostranné, značne kritické vyjadrenia, až za úrovňou vecnej, konštruktívnej kritiky. V týchto chvíľach nedostal priestor na reakciu kritizovaný subjekt tak, aby recipient dostal vyvážené informácie. Moderátor v tejto časti diskutujúceho adekvátne neusmernil, pričom len kládol doplnkové otázky, bez dostatočnej snahy udržať argumentáciu v primeranej, vecnej rovine.

...

Z uvedeného je možné konkludovať, že moderátor Martin Strážinec nedokázal udržať uvedenú časť diskusie na primeranej úrovni, vo vecnej rovine, nakoľko najprv ponechal rozsiahly priestor na prezentáciu jedného názoru (I. Matovič dôrazne trval na tom, že chce hovoriť bez zásahu moderátora do jeho výpovedí a moderátor tejto žiadosti vyhovel) bez toho, aby jeho zjavne ostré vyjadrenia, v ktorých označil druhú Ficovu vládu za rozkrádačov Slovenska, stranu SMER-SD za mafiu, za dokonalý systém rozkrádajúci štát, za ľudí, ktorí si napíšu zákony, aby následne mohli legálne kraďnúť, za tých, ktorí si dosadia svojich ľudí do polície, prokuratúry, súdov a osobitne menoval R. Fica, R. Kaliňáka, p. Kováčika, ako osoby, ktoré sú prekážkou toho, aby sa niečo zmenilo, náležite korigoval a následne poskytnutý priestor na reakciu dotknutého subjektu (osoby) už nebol, podľa názoru Rady, dostatočný na zabezpečenie vyváženosti týchto zjavne závažných obvinení, pričom nadväzujúcu krátku výmenu názorov moderátor ukončil strohým konštatovaním: „Dobre páni, vidím, že už by sme sa zacyklili, takže poďme diskutovať...“

...

Rada ako neprípustné z hľadiska zabezpečenia objektívnosti a nestrannosti považuje teda nepomerný rozsah na vyjadrenie, keď zjavne dlhšie vyjadrenia I. Matoviča, ktorých obsahom boli závažné obvinenia (podozrenia) ponechával moderátor bez obmedzenia (resp. ich dopĺňal otázkami bez náležitej relevancie), pričom dotknutá strana dostala priestor až v ich závere. Dotknutá strana explicitne vyjadrila svoj názor práve na prácu moderátora aj priamo v tejto časti programu, keď ju nepovažovala za dostatočnú – spĺňajúcu kritériá korektného vedenia diskusie. Rada je toho názoru, že moderátor programu v tejto časti uprednostnil prezentáciu jedného názorového spektra. Divák si tak vo vzťahu k výrazne ostrým útokom I. Matoviča (ktoré možno považovať až za vyjadrenia trestnoprávneho, resp. občianskoprávneho charakteru) nemal možnosť vytvoriť vlastný názor na prednášané argumenty. Z hľadiska prípadného obmedzenia slobody prejavu účastníka konania by bolo toto v danom prípade opodstatnené.

Vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že diváci mohli v rámci programu sami analyzovať protichodné polohy názorov na závažné politické problémy, pohľady na vytváranie novej vládnej koalície, silu argumentov názorovo odlišných postojov respondentov a zaujať k nim vlastný postoj a urobiť si naň názor len vo vzťahu k vecným, kritickým vyjadreniam diskutujúcich. Vo vzťahu k ostrým, rámcem konštruktívnej kritiky presahujúcim vyjadreniam im však, podľa názoru Rady, účastník konania „podsúval“ ideovo jednostranné informácie. Moderátor programu síce pokladal legitímne otázky, avšak v kruciálnych chvíľach neusmerňoval diskusiu náležitým spôsobom (ponechával priestor na prezentáciu závažných jednostranných argumentov), čím nebol v rámci programu poskytnutý dostatočne vyvážený priestor na vyjadrenie všetkým zúčastneným stranám.“

Účastník konania napadol vyššie uvedené rozhodnutie Rady žalobou podanou na Krajský súd v Bratislave z dôvodu, že rozhodnutie malo vychádzať z nesprávneho právneho posúdenia veci a malo byť nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov.

Krajský súd v Bratislave následne rozsudkom č. k. 1S/43/2017-87 zo dňa 5. 5. 2022, doručeným Rade dňa 16. 6. 2022, vo veci rozhodol tak, že rozhodnutie Rady zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

Krajský súd v Bratislave rozhodnutie Rady č. RL/35/2016 zo dňa 8. 11. 2016 zrušil podľa § 191 ods. 1 písm. c) a d) SSP z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a z dôvodu nepreskúmateľnosti pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov, pričom v odôvodnení zrušujúceho rozsudku v tejto

súvislosti uviedol, cit.:

„33. Správny súd zdôrazňuje, že diskrečná právomoc žalovanej pri rozhodovaní o tom, či žalobca zabezpečil objektivitu a nestrannosť vo vyššie uvedenom programe musí byť udržateľná z hľadiska triezvosti, kontextuálnosti a ústavnosti. ...“. Následne odkázal na právne závery Ústavného súdu SR v náleze sp. zn. II. ÚS 307/2014 zo dňa 18. 12. 2014, týkajúce sa posudzovania objektivitu a nestrannosti spravodajských a politicko-publicistických programov, poukázal na závery Najvyššieho súdu SR v rozsudku sp. zn. 8Asan/27/2020 zo dňa 28. 4. 2021, v ktorom sa Najvyšší súd SR vyjadril k uplatňovaniu správnoprávnej represie k zaisteniu objektivitu a nestrannosti (bod 77), a to odkazom na závery Ústavného súdu SR v náleze z 24. 1. 2018, II. ÚS 174/2017, a poukázal tiež na závery Ústavného súdu Českej republiky v náleze sp. zn. I. ÚS 4035/14 zo dňa 30. 1. 2018. Ďalej v tejto veci uviedol, cit.:

42. Správny súd v súvislosti s odôvodnením žalovanej, že žalobca mohol narušiť možnosť utvorenia si vlastného názoru recipienta na prezentovanú problematiku zdôrazňuje, že zákonné obmedzenie slobody prejavu médií požiadavkou na objektivitu a nestranné informovanie v rámci spravodajských programov a politicko-publicistických programov a s tým spojenou právomocou žalovanej ukladať sankcie za porušenie tejto požiadavky nie je možné vyvodiť z ústavného práva jednotlivcov na prijímanie informácií (čl. 26 ods. 2 Ústavy SR a čl. 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd), keďže právo prijímať informácie zahŕňa právo prijímať informácie tak pravdivé, overiteľné a neutrálne, ako aj fiktívne, neoveriteľné, nepravdivé alebo pravdu skresľujúce či prezentujúce určitý svetonázor. Aj informácie, ktoré sú fiktívne, nepresné a nezakladajú sa na pravde, podnecujú recipienta pri konfrontácii s informáciou prijímanou z iných početných zdrojov informácií k tej istej téme ku kritickému mysleniu a podnecujú vôľu po vyhľadaní a osvojení si iných názorov na tému. Uvedené smeruje k sebarealizácii človeka a podporuje nekončiaci spoločenský diskurz k téme. Takýto právny záver vyplýva z nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 307/2014 zo dňa 18.12.2014, bod 61, pričom Ústavný súd SR hodnotí túto skutočnosť ako demokratický prvok slobodnej spoločnosti.

53. Správny súd konštatuje, že žalovaná v napadnutom rozhodnutí nepreukázala naplnenie účelu zákonného obmedzenia slobody prejavu žalobcu požiadavkou na objektivitu a nestranné informovanie, ktorým je ochrana práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, ochrana verejného zdravia a mravnosti podľa čl. 26 ods. 4 Ústavy SR a čl. 10 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

...

55. Správny súd nesúhlasí s právnym záverom žalovanej, že moderátor programu túto diskusiu náležitým spôsobom neusmerňoval tak, aby bola politicky vyvážená, čím nebola zabezpečená objektivita a nestrannosť politicko-publicistického programu, keďže ako vyplýva z obsahu administratívneho spisu a aj z obsahu napadnutého rozhodnutia, moderátor zabezpečil politickú vyváženosť diskusie tým, že dotknutá strana dostala priestor na vyjadrenie svojho názoru.“

S ohľadom na uvedené rozhodnutie Krajského súdu SR je zjavné, že vecné posúdenie Rady v prejednávanej veci, týkajúce sa nezabezpečenia objektivitu a nestrannosti programu *Správy O 5 minút 12* z dôvodu neposkytnutia dostatočne vyváženého priestoru na reakciu k prezentovaným skutočnostiam všetkým zúčastneným stranám, bolo vyvrátené vyššie uvedeným konštatovaním Krajského súdu v Bratislave, podľa ktorého „napadnuté rozhodnutie je verejnoprávnym sankcionovaním, ktoré sa vzťahuje na výroky I. Matoviča smerované predovšetkým voči predstaviteľom SMER-SD.“ a taktiež „Správny súd nesúhlasí s právnym záverom žalovanej, že moderátor programu túto diskusiu náležitým spôsobom neusmerňoval tak, aby bola politicky vyvážená, čím nebola zabezpečená objektivita a nestrannosť politicko-publicistického programu, keďže ako vyplýva z obsahu administratívneho spisu a aj z obsahu napadnutého rozhodnutia, moderátor zabezpečil politickú vyváženosť diskusie tým, že dotknutá strana dostala priestor na vyjadrenie svojho názoru.“

Z uvedeného rozsudku KS BA teda vyplýva, že hoci sa zástupcovia strany SMER-SD mohli stať dotknutou stranou, téma programu, význam a rozsah informácií, ako i samotné vyjadrenia a reakcie prítomných strán, najmä predstaviteľa strany SMER-SD, ako i práca moderátora, boli v danom prípade z pohľadu verejného záujmu natoľko dostatočné, že recipienti neboli ochudobnení o žiadne fakty týkajúce sa danej problematiky.

Kancelária Rady zároveň dodáva, že spornej, v zrušenom rozhodnutí citovanej ostrej konfrontácii, nie je podľa nášho názoru dôvodné posudzovať obsah týchto vyjadrení. Tak, ako uviedol nepriamo aj podpredseda strany SMER-SD M. Maďarič, tieto sú v rovine trestného konania, prípadne občiansko-právneho konania. Z hľadiska objektívnosti a nestrannosti je v danom prípade rozhodujúci poskytnutý priestor diskutujúcemu a objektu prípadnej kritiky. M. Maďarič ako kritizovaná strana, resp. jej zástupca dostal priestor na okamžitú reakciu na výpovede I. Matoviča, ktoré zjavne odbočovali od vecnej kritiky a uchýľovali sa k priamym útokom. Moderátor programu ani v tejto časti neuprednostňoval žiadneho z diskutujúcich a ponechal diskusiu voľne plynúť. Divák si tak napriek výrazne ostrým útokom I. Matoviča (ktoré nemožno posudzovať inak ako z hľadiska trestnoprávnej, resp. občianskoprávnej roviny) mohol vytvoriť vlastný názor na prednášané argumenty. Práca moderátora mala vzhľadom na formát programu štandardný rozsah, pričom v súvislosti so spornou citovanou ostrou diskusiou prejavil moderátor, vzhľadom na okolnosti, dostatočnú snahu o jej usmernenie.

Vzhľadom na jednoznačné konštatovanie Krajského súdu SR v danej veci, navrhujeme predmetné správne konanie zastaviť, keďže odpadol dôvod, pre ktorý bolo začaté.

* * *

Z á v e r

Vzhľadom na vyššie uvedené argumenty navrhujeme Rade prijať uznesenie podľa pripraveného návrhu.